

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۰۴۰۰۰

دورنگار تحریریه: ۰۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۰۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ دبستی: ۰۹۱۱۶۱۹۱۳

اسور مشترکین: ۰۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۰۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۰۲۳۰۰۴۴۴۴ ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

شاپا: ISSN 1735-3637 ■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir

پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

حکمت

پیامبر اکرم (ص):

همانا بهترین درآمد، از آن دستان کارگری است که کارش بی آلایش باشد.

مسندین حنبل

نگته روز

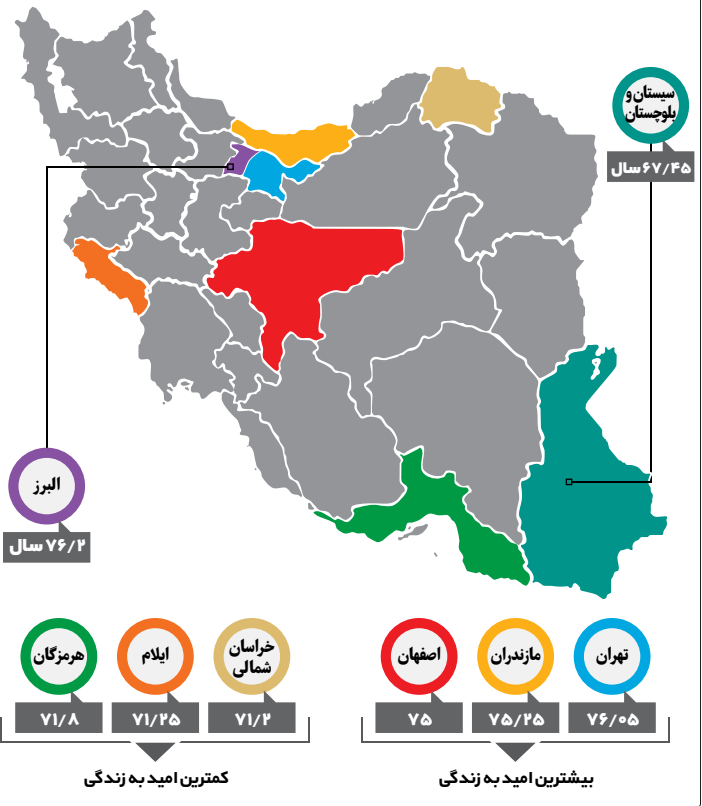
بوی خوش زندگی

مردم کدام استان‌ها به زندگی امیدوارترند؟

دیروز معاون وزارت بهداشت از افزایش سن امید به زندگی در ایران خبر داده‌است. او در نشست خبریش ازواژه «چشمگیر» برای میزان این افزایش استفاده کرده‌است. هرچند کمال حیدری در این نشست آماری از این میزان ارائه نکرده و تنها گفته‌است در «کمیت زندگی شاهد رشد چشمگیر سن امید به زندگی در افراد جامعه هستیم.»

شاخص امید به زندگی در دل خود یک بدفهمی عجیبی هم دارد. به این معنا که همواره این شاخص به معنای امیدواری به کیفیت زندگی تلقی می‌شود، در حالی که این مولفه نشان می‌دهد متوسط طول عمر در یک جامعه چقدر است یا به عبارت دیگر هر عضوی از آن جامعه چند سال می‌تواند توقع حیات داشته‌باشد. البته میزان افزایش این مولفه هم بدون شک اتفاق خوبی است اما شاید مهم‌تر از آن توجه به کیفیت زندگی باشد. در این شاخص، وضعیت ایران در کشورهای منطقه هم جالب توجه است. آمارهای جهانی سال گذشته نشان می‌دهد ایران با امید به ۷۶ سال بعد از قطر (با ۷۸ سال) و امارات و عمان (با ۷۷ سال) در رتبه چهارم منطقه قرار دارد.

در جهان اما کره‌ای‌ها با امید به زندگی تا ۸۴ سال در صدر امیدواران جهان قرار دارند و جالب این‌که زنان کره جنوبی امیدوارند ۹۱ سالگی عمر کنند. تفکیک استانی این شاخص در ایران هم آورده‌های جالبی دارد. به عنوان مثال باید بدانیم (براساس آخرین نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵) استان البرز، امیدوارترین و استان سیستان و بلوچستان ناامیدترین استان‌ها به لحاظ امید به زندگی هستند.

ویراژ روی روان مردم

چرا هیچ قانونی برای برخورد با موتورسیکلت‌های متخلف کارآمد نیست؟

طبیعتا با تساهل با زدارندگی تنبیه از بین می‌رود. او همچنین با وام‌گرفتن از یک نظریه جرم‌شناسی موضوع جالبی را در این حوزه مطرح می‌کند. او می‌گوید: «براساس تئوری پنجره شکسته، اگر میزان تخلفات را کبان موتورسیکلت در ایران نسبت به آنها که قانون را رعایت می‌کنند ۷۰ به ۳۰ درصد باشد، ناخودآگاه آن تعدادی که قانون را رعایت می‌کنند هم به متخلفان می‌پیوندند؛ در حالی که اگر این نسبت عکس باشد همان ۳۰ درصد متخلف هم مجبور به رعایت قانون می‌شوند.» این تئوری به روشنی نشان می‌دهد فرهنگ استفاده از موتورسیکلت چقدر می‌تواند در سامان دادن به وضعیت موجود کمک‌کننده باشد. تاثیر این بی‌قانونی‌ها اما به شکل مستقیمی بر زندگی شهروندان قابل مشاهده است. گواه این ادعا آماری است که به صورت رسمی استخراج شده و در برخی از موارد بسیار شگفت است.

در راستای بپوش موتورسوار خوب که دو سال پیش توسط شهرداری تهران اجرا شد، معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری، آمارهایی برآمده از پژوهش صورت گرفته اعلام کرد که نشان می‌دهد ۷۰ درصد شهروندان از شیوه‌های موتورسواری ناراضی‌اند. وقتی از سیاست ناکارآمد قه‌ری هم حرف می‌زنیم، مصداقش این نمونه آماری است که بدانیم تا سال گذشته فقط در تهران ۶۰ هزار موتورسیکلت در پارکینگ‌های پایتخت رسوب کرده‌اند.

موتورسیکلت‌های رسوبی به آن دسته از موتورسیکلت‌هایی اطلاق می‌شود که از سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۳۹۸ به دلیل ارتکاب تخلفات رانندگی توسط عوامل پلیس توقیف و در پارکینگ نگهداری می‌شوند. آمارهای تکان دهنده دیگری هم در دست است؛ در ۴۵ درصد تصادفات پایتخت موتورسیکلت‌ها سهم دارند، یا در آلودگی هوای پایتخت به تنهایی ۳۰ درصد سهم آلاینده‌ها را باید با این موتورسیکلت‌ها نوشت. و خب این‌که بدانیم در حالی بیش از ۲/۵ میلیون موتورسیکلت در تهران تردد دارد که به‌گواه آمارهای رسمی «تنها یک سوم راکبان موتورسیکلت» در ایران‌را گواهینامه دارند.

«بیشترین تخلفاتی که موتورسواران در سطح شهر تهران مرتکب می‌شوند، تخلفات پلاک است. تخلفات پلاک، شامل مخدوشی و پوشش آن می‌شود.» این تازه‌ترین اظهارنظر یک مسئول در ارتباط با تخلفات بی‌شمار و عادی شده موتورسیکلت‌ها در شهر است. این اظهارنظر را دیروز سرهنگ حمید طریقت، فرمانده یگان عملیات پلیس راهور تهران بزرگ اعلام کرده است با ذکر این نکته ضروری که بدانیم شهرهای دیگر هم وضعیت بهتری نسبت به پایتخت ندارند. وضعیت موتورسیکلت‌ها در ایران به‌ویژه در پایتخت در یک کلمه خلاصه می‌شود: «آشفته‌بازار». در طول همه سال‌های گذشته هم مسئولان سعی داشته‌اند با اتخاذ تصمیمات و اجرای آن به این وضعیت آشفته سروسامانی بدهند که حداقل شواهد چشمی نشان می‌دهد این تصمیمات تأثیری در وضعیت پیش‌رو نداشته است. از اجرای طرح‌های تنبیهی همچون طرح «موتوربار» گرفته که براساس آن راکبان متخلف موتورسیکلت را به جای جریمه و بردن به پارکینگ، تا ۱۲ ساعت برای همکاری با پلیس راهور پایتخت به خدمت می‌گرفت تا حتی طرح‌های تشویقی همچون «موتورسوار خوب» که قرار بود در راستای فرهنگ سازی موتورسواری موثر باشد. در راستای پیشگیری از تخلفات عادی موتورسیکلت‌ها، نه طرح‌های تشویقی موثر بوده و نه برخوردهای قهری. اما بگذارد کمی به عقب تر برویم، چرا که به نظر نمی‌رسد دلایل این حجم از تخلفات توسط موتورسیکلت‌سواران تنها به دلیل اجرائی ناقص طرح‌های قهری باشد. حتی تعداد بالای موتورسیکلت‌ها در شهر هم دلیل بنیادینی محسوب نمی‌شود، چرا که در کشورهای آسیای شرقی همچون تایلند نسبت تعداد موتورسیکلت‌ها به جمعیت بسیار بیشتر از ایران است اما میانگین تخلفات صورت گرفته توسط آنها اصلا به چشم نمی‌آید. علیرضا اسماعیلی، رئیس پیشین پلیس راهور معتقد است

مهدی اسماعیلی
روزنامه‌نگار

امروز در تاریخ

- نخستین دوره خیرگان رهبری / ۱۳۶۲
- حمله هواپیماهای عراق به خاک / ۱۳۶۴
- زادروز ابراهیم آبادی، بازیگر سینما و تلویزیون / ۱۳۱۳
- وفات آیت‌ا... میرزای نائینی / ۱۳۱۵

واحه

توضاض ز گردن فرازان نکوست
گدا گرتوضاض کند خوی اوست
نظامی

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۳:۰۹	غروب آفتاب: ۱۹:۵۴
اذان مغرب: ۲۰:۱۳	نیمه شب شرعی: ۰۰:۲۳
اذان صبح (فردا): ۰۴:۵۲	طلوع خورشید (فردا): ۰۶:۲۴

پیشخوان

تهرانی‌ها

پرداختن به زندگی هنرمندانی که به هنر خود عشق می‌ورزند و با آن زندگی می‌کنند، مستلزم شناخت دقیق روحیات این هنرمندان است که معمولا تصور عموم از آنها با واقعیت‌های ذهنی این افراد در تضاد است. برای یک هنرمند واقعی همه داری و هویتش، همان هنری است که از آن برخوردار است. حالا اگر موانعی بر سر راه تحقق ایده‌های هنری ایجاد شود، بیان واکنش‌های ذهنی و عینی هنرمندانی که با مشکل مواجه شده‌اند، روایتی خواندنی خواهد شد که رمان «تهرانی‌ها» نوشته امیرحسین خورشیدفر، اثری در این راستاست. خورشیدفر، قهرمانانی را برای رمان خود انتخاب کرده که همگی به نوعی دل در گرو ایده‌ها و فعالیت‌های هنری دارند مانند شخصیت شاپور صبری که نقاش است و نمونه‌ای از آثارش در نمایشگاه سالانه هنرمندان نامی پذیرفته شده یا شخصیت رحمت حق‌وردی هم در شاخه دیگری از هنر فعالیت دارد. او انیماتوری است که در خارج از کشور تحصیل کرده و برای تحقق رویایش به ایران برمی‌گردد. وجه مشترک این شخصیت‌ها، تنفس در هوای هنرو در عین حال، بیگانگی با محیط‌های هنری در زمانه خود است. آنها هنرمندانی هستند که می‌خواهند بیری از هنر جای پای مستحکمی در جامعه ایرانی پیدا کنند اما غافل از این‌که میدان هنر در دست افرادی است که نه تنها هنرمندان واقعی نیستند بلکه به نوعی خود را قیم هنرمندان واقعی هم می‌دانند.

پرسه

تریلی‌کشی با یک انگشت!

رکورد‌ها همیشه خواندنی بوده‌اند، هر قدر هم که عجیب بوده باشند (مثلا با این پرسش بدیهی که خب چه فایده‌ای دارد کسی بتواند ۵۰ همبرگر را در فاصله ۳۰ دقیقه‌ای بخورد، اما باز هم این رکورد‌ها بوده‌اند که باعث تمایز بین افراد شده‌اند. حالا رکورد پهلوان جوان مردودشتی باعث شد شبکه الجزیره قطر هم در گزارشی به آن اشاره کند. مصطفی محکم پهلوان، اهل مردودشت فارس سه دستگاه کامیون تریلی را با یک انگشت کشید و رکورد جدیدی را از خود به جا گذاشت. او موفق به کشیدن سه دستگاه تریلی به وزن ۲۲ تن و ۸۸۵۰ کیلوگرم با یک انگشت شد و رکورد جالب توجه‌ی ثبت کرد. شبکه الجزیره قطر با انتشار ویدئویی از مصطفی محکم، جوان ورزشکار ایرانی گزارش جالب توجهی تهیه کرده‌است.

برای دیدن این ویدئو
کیوارکد زیر را
اسکن کنید

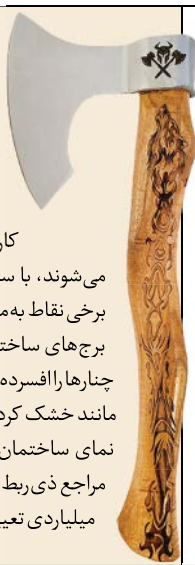
ماجرای قطع درخت‌های تهران حالا به جایی رسیده که نهادهای مختلف سعی در قانون‌گذاری برای آن دارند، نه که قانونی نباشد اما شیوه نظارت بر حسن اجرای آن چنان بوده که هرکسی به خودش اجازه دهد چنارهای شهر را بخشکاند و سر بزند! در گذشته کارشناسان معتقد بودند چون ریشه چنارها به قنات‌های تهران رسیده و از بالا به پایین سرازیر می‌شوند، با ساخت‌وسازهای سوداگرانه، مسیر قنات‌ها مسدود و درختان در برخی نقاط به مرور خشک شده‌اند.

برج‌های ساخته‌شده در این مسیر نیاز به تنگی فضای درختان شده و کم‌کم چنارها را آفسرده و خشک کرده‌اند. اما چند سالی است دلایل دیگری مطرح شده، مانند خشک کردن درختان توسط صاحبان ساختمان‌ها به پنهان پوشاندن شدن نمای ساختمان، مانند اتفاقی که برای ۱۲ چنار محله محمودیه افتاد و با ورود مراجع ذی ربط، مالک یک ساختمان مقصر اصلی معرفی شد و برایش جریمه‌ای میلیاردی تعیین کردند.

برای دیدن این ویدئو
کیوارکد زیر را
اسکن کنید

مرگ درخت

دلبری بچه فیل ایرانی

حالا همه ما عادت کرده‌ایم اگر تصویری از حیات وحش ایران دست به دست شود مربوط به تلخی‌آن باشد، مرگ یوزی یا کشته شدن خرسی اما حالا بچه فیل باغ ارم در ویدئویی که تازه منتشر شده حسایی از باز دیدن گدانش دلبری می‌کند.

با گذشت ۱۶ ماه از تولد «مایسا» نخستین فیل آسیایی در باغ وحش ارم، وضعیت این بچه فیل به همراه پدر و مادرش مطلوب است و هم‌اکنون در جایگاه جدید در باغ وحش ارم نگهداری می‌شود. «مهاری و محاسن» تنها فیل‌های ایران در باغ وحش ارم در سال ۹۲ از بیتیم‌خانه فیل‌ها به باغ وحش ارم سبز منتقل شدند و با مراقبت‌های انجام گرفته بعد از هشت سال در سال ۱۴۰۰ صاحب فرزندى به نام مایسا شدند. در ادامه و با توجه به تولد مایسا بچه فیل باغ وحش ارم، احداث جایگاه جدیدی از سوی مجموعه ارم در دستور کار قرار گرفت و از کارشناس آلمانی متخصص فیل دعوت شد مراحل مختلف نگهداری از این گونه را با حضور در ایران به مراقبان فیل‌ها آموزش دهد.

برای دیدن این ویدئو
کیوارکد زیر را
اسکن کنید

پیشنهاد روز

محیط‌بان‌ها شد؛ لایحه‌ای که همچنان هم با ابهاماتی روبه‌روست. باید بدانیم وضعیت ما در حمایت از محیط‌بان‌ها در ایران اسفبار است چرا که صاحب چند رکورد منفی در این زمینه هستیم و اتفاق مرگ تلخ برومند نجفی نشان می‌دهد این رویه نادرست همچنان ادامه دارد.

عجیبی است که بدانیم قانون در حالی محیط‌بان‌ها را مسلح کرده‌است که اجازه استفاده از سلاح را به آنها نمی‌دهد. اگر آنها از این سلاح در دفاع از جان خود استفاده کنند به دلیل نبود قانون باید پیامدهای آن را هم به جان بخرند. این مسأله باعث مطرح شدن لایحه قانون حمایت از

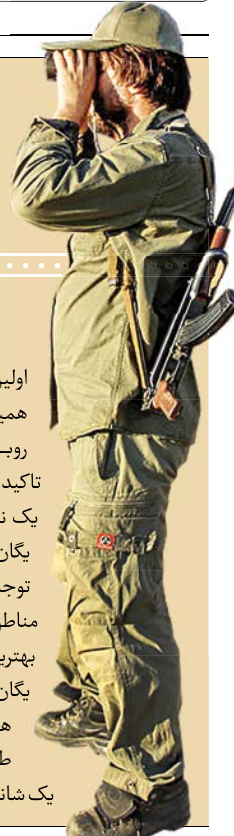
قتل تلخ برومند نجفی، محیط‌بان کرمانشاهی بار دیگر بی‌پناهی محیط‌بانان و جنگل‌بانان ایران را اثبات کرده‌است. اما او تنها محیط‌بانی نیست که در این سال‌ها جان‌ش را به واسطه حرفه‌اش از دست داده‌است. مهم‌تر از این اتفاق، نبود حمایت قانونی از محیط‌بان‌هاست. تناقض

شلیک به قلب طبیعت

چرا پس از ۴ دهه مشکلات محیط‌بانان حل نمی‌شود؟

چقدر محیط‌بان داریم؟

اولین نکته مورد اشاره در این زمینه تعداد محیط‌بانان در ایران است. همین تعداد ما را با یک نسبت معناداری با استانداردهای جهانی روبه‌رو می‌کند. در استانداردهای جهانی حفاظت محیط‌زیست تاکید شده‌است که به ازای هر ۱۰۰۰ هکتار عرصه حفاظت شده، باید یک نفر محیط‌بان فعالیت کند. این در حالی است که تعداد نیروهای یگان حفاظت محیط‌زیست کشورمان مجموعا به ۴۰۰۰ نفر می‌رسد و با توجه به نوع شیفت‌بندی آنها، در هر لحظه حداکثر دو سوم این نیروها در مناطق تحت مدیریت سازمان محیط‌زیست مشغول فعالیت هستند. در بهترین حالت در هر لحظه حدود ۲۰۰۰ محیط‌بان در مناطق تحت مدیریت یگان حفاظت محیط‌زیست مشغول فعالیت هستند، می‌توان گفت هر محیط‌بان کشور در هر لحظه باید از ۱۶ هزار هکتار از عرصه‌های طبیعی کشور حفاظت کند. به عبارت دیگر تعداد محیط‌بان‌های ایران، یک شانزدهم استانداردهای جهانی است.

حفاظت به دست مردم

در کنار موضوع محیط‌بان‌ها و جنگل‌بانان که در همه این سال‌ها قربانی بی‌توجهی شده‌بودند، شکارچیان بسیاری هم در این میان کشته شده‌اند. اساسا اگر به این موضوع نگاهی جامع داشته‌باشیم، تعارض آشکاری میان این دو بخش وجود دارد که در کمتر کشور دیگری به چشم می‌خورد. مصداق آشکار آن وضعیت قزلباشان است که با وجود جمعیت بیشتر (یعنی حدود ۱۳۰ میلیون) کمتر از ۵۰۰ محیط‌بان دارد. در کنار آن باید به نحوه آموزش خود محیط‌بان‌ها هم توجه کنیم. ما همچنان با همان روش‌های بدوی انتظار داریم محیط‌بان با سلاحی در دست که نمی‌تواند از آن استفاده کند، به جنگ متخلفان برود. مشخص است حاصل این می‌شود. محیط‌بان اگر شانس بیابورد و اولین تیر به سمت او شلیک شود و کشته نشود، حق دارد دفاع و شلیک کند؛ ولی اگر بخواهد خود به مدیریت و حل‌وفصل کردن مشکل اقدام و متخلف را دستگیر کند و متخلف بخواهد مقاومت کند و این میان درگیری اتفاق بیفتد و نتواند ثابت کند اولین تیر را او شلیک کرده‌است، محکوم به اعدام می‌شود.

طلب بی صدا

اما عجیب‌ترین موضوع درباره محیط‌بان‌های ایران نه تعداد اندک آنها و نه تعداد بالای قربانیان در ایران است بلکه شگفت‌تر از هر دو، قانونی است که قرار بوده‌است حافظ جان‌شان باشد و نیست. به به گواه این قانون، محیط‌بان‌ها و جنگل‌بانان برای حفاظت از محیط‌زیست باید در مقابل خیل عظیمی از شکارچیان با سلاح‌های غیرمجاز بايستند، در حالی که قانونی برای امنیت جانی آنها وجود نداشته و با وجود داشتن سلاح، امکان استفاده از آن را ندارند. حتی اگر فردی شکارچی هم باشد و محیط‌بان قانون منع به کارگیری سلاح را رعایت نکند و فردی را بکشد، به اعدام محکوم می‌شود. جمشید محبت‌خانی، فرمانده یگان حفاظت از محیط‌زیست مصداق جالبی در ناکارآمدی این قانون دارد و می‌گوید این قانون دقیقا مصداق این است که برای یک پسر بچه ۱۰ ساله «طلب» و «شیبوره» را به عنوان وسایل بازی خریداری کنیم و به آنها بگوییم: «خودت بازی کن اما بازی‌ات بی سروصدا باشد.»

حافظان بی‌پناه

تعداد حافظان طبیعت در ایران حتی کمتر از تعداد نگهبان پارک‌هاست. اما در همین تعداد اندک بیشترین تعداد شهید و جانباز وجود دارد. در کشور از حدود ۴۰۰۰ محیط‌بان فعال در سازمان حفاظت محیط‌زیست، بیش از ۴ درصد آنها یعنی ۱۴۵ محیط‌بان تاکنون شهید شده‌اند و همچنین ۷۲۳ محیط‌بان به دلیل اصابت گلوله جانباخته شده‌اند. این داده‌ها را باید با این پیش‌فرض مهم بخوانید که این آمارهای رسمی مربوط به اواخر سال ۹۸ است و اتفاقات دوسال و نیم گذشته در آن لحاظ نشده‌است. برای فهم بهتر در رابطه با وضعیت ناگوار ما در این حوزه، همین بس که بدانیم در حالی ایران در چهار دهه گذشته ۱۴۵ شهید داده‌است که در ایالات متحده آمریکا که پنج برابر ایران وسعت مناطق حفاظت شده دارد، در طول ۹۰ سال گذشته تنها ۲۵ نفر از محیط‌بانان آن کشته شده‌اند و همه هم بر اثر حوادث طبیعی بوده‌است. متلازا کوه سقوط کرده یا بر اثر حمله یا نیش حیوانات کشته شده‌اند.